

EVROPSKA GODINA INTERKULTURNOG DIJALOGA¹

Jan Figel, komesar za kulturu i obrazovanje, se od 2004. godine zalagao da se 2008. godina proglasi godinom interkulturnog dijaloga. Glavni cilj je bio da se prezentiraju aktivnosti, projekti i akteri koji unapređuju interkulturni dijalog. Evropska komisija je u godini interkulturnog dijaloga pripremala zanimljive studije i provela interesantna istraživanja. Rezultati se mogu naći na oficijelnom websiteu www.interculturaldialogue.eu, premda isključivo na engleskom jeziku.

U okviru finansijske podrške koju Evropska komisija pruža zemljama članicama finansirano je osam projekata koje je ponudilo osam različitih organizacija, među njima i DVV kao najznačajniji partner iz Njemačke.

Evropske manifestacije

Oficijelna uvodna manifestacija je održana od 8. do 9. januara 2008. godine u Ljubljani. Tom prilikom je, između ostalih, predstavljen i dokument «Duga». Oko 100 organizacija, prije svega iz područja kulture, ujedinilo se i osnovalo radnu grupu (pod nazivom «Duga») na evropskoj razini, u koordinaciji Evropskog foruma umjetnosti i nasljeđa (European Forum for the Arts and Heritage www.efah.org) sa sjedištem u Briselu, s ciljem upotpunjavanja navedenog dokumenta konkretnim zahtjevima koji su postavljeni tokom lobiranja. Brojne manifestacije su organizirane i u drugim evropskim zemljama. Mnoge zemlje su razvile i nacionalne strategije za *Godinu interkulturnog dijaloga*². U Njemačkoj je za ovaj projekat bilo nadležno Savezno ministarstvo za porodicu, starije osobe, žene i mlade, koje je organiziralo svečanu konferenciju povodom *Godine interkulturnog dijaloga*, održane od 18. do 19. februara 2008. godine.

¹ Tekst preuzet iz časopisa *Internationale Perspektiven der Erwachsenenbildung*, Institut für Internationale Zusammenarbeit des Deutschen Volkshochschul-Verbandes (DVV international), br. 60, Bonn, 2008.

² (http://ec.europa.eu/culture/eac/dialogu/strategies_en.html)

Na kraju godine je konstatirano da je došlo do značajne razmjene iskustava i ideja i da je tokom godine potaknut razvoj novih modela. To je ostvareno putem brojnih nacionalnih i evropskih konferencija i jednog websitea, koji je još uvijek otvoren za nova iskustva iz prakse (Show Case).

Jedan od željenih efekata je prilog o implementaciji strateških prioriteta Evropske unije:

- Poštovanje i unapređenje kulturne raznolikosti u svijetu u kojem proces globalizacije značajno doprinosi homogenizaciji («mcdonaldizacija») kultura.
- Unapređenje aktivnog evropskog učešća na bazi zajedničkih evropskih vrijednosti kao što su solidarnost, socijalna pravednost, jačanje kohezije.
- Jačanje Lisabonske strategije unapređenjem kulture i kreativnosti kao izvorima blagostanja.
- Jačanje glasa Evrope u svijetu i stvaranje efikasnog partnerstva sa susjednim zemljama s ciljem uspostavljanja stabilnijih odnosa.

Šta znači kultura?

S obzirom da se pojam «kultura» upotrebljava na različite načine, što znači da postoje i različite definicije, potrebno je definirati taj pojam.

Kultura se može definirati kao skup zajedničkih pogleda, običaja, vrijednosti i načina ponašanja koji se pripisuju specifičnoj grupi ili pojedincima koji su obilježeni svojim političkim, religijskim, geografskim, etničkim ili drugim karakteristikama. *Evropska godina interkulturalnog dijaloga* se odnosi na ovu definiciju jer ima za cilj da osobe iz različitih država, različitih religija, starosne dobi i spola bolje razumiju i više poštuju tuđe kulture.

Obrazovanje igra značajnu ulogu u boljem razumijevanju kulture, naprimjer učenjem stranog jezika i relevantnih činitelja kulture.

Diskriminacija u Evropi

Potrebu za *Godinom interkulturalnog dijaloga* potvrđuju i različite ankete koje se provode u zemljama Evropske unije, kao što je Evrobarometar, koji u redovnim vremenskim intervalima ispituje različite stavove i mišljenja evropskih građana i međusobno ih uspoređuje. Istraživanje je pokazalo da 64% ispitanika smatra da u Evropskoj uniji postoji etnička diskriminacija a

posebno u zemljama s visokim procentom migranata, kao naprimjer u Holandiji, Francuskoj, Danskoj, Belgiji i Italiji.

Njemačka – zemlja raznolikosti

Gallupov institut u Mađarskoj je ovlašten od strane Komisije da provede komparativno istraživanje o interkulturalnom dijalogu u različitim evropskim zemljama. Prema ovim istraživanjima, Njemačka se nalazi u sredini. Navodimo neke od rezultata istraživanja (detaljnije informacije možete naći na: www.interculturaldialogue.eu).

Šta Nijemci podrazumijevaju pod pojmom interkulturalni dijalog?

- 16% smatra taj pojam dijalogom među društvima, 14% ga shvata kao pristup kulturi, 12% kao kooperaciju i transnacionalnu mobilnost, 11% kao zajedničku evropsku kulturu a 10% kao različite kulture.
- 72% Nijemaca ima kontakt s osobama iz drugih kulturnih grupa. To se posebno odnosi na učenice i učenike.
- Najveći broj kontakata su slučajna poznanstva ili su povezani s kulturnim ili obrazovnim aktivnostima. Njemačka spada u zemlje s najpozitivnijim stavovima prema interkulturalnim kontaktima, posebno osobe s visokom stručnom spremom i oni s interkulturalnim iskustvima.

Stručnost visokih narodnih škola

DVV i visoke narodne škole raspolažu izvanrednim stručnim znanjem o pitanjima interkulturalnog dijaloga i učenja. Institut za međunarodnu saradnju Njemačkog saveza visokih narodnih škola ima dugogodišnju tradiciju interkulturalnog dijaloga s osobama i organizacijama iz drugih zemalja. U okviru mreže «Interkulturalno učenje u Evropi» (Intercultural Learning in Europe NILE) koju je 2002. godine koordinirao *Dvv international* (www.intercultural-learning.net) provedena je analiza doprinosa obrazovanja odraslih interkulturalnom dijalogu u 20 zemalja Evropske unije. Sakupljeni su i brojni

primjeri dobre prakse iz područja globalnog učenja u visokim narodnim školama posvećeni tematici interkulturalnog učenja.

Visoke narodne škole u Njemačkoj su tokom cijele godine demonstrirale svoj pozitivni interkulturalni rad širom Evrope. Website www.interkulturelles-jahr.de je rezerviran samo za tu aktivnost. Zahvaljujući finansijskoj podršci Europske komisije i Saveznog ministarstva za porodicu, starije osobe, žene i mlade, bilo je organizirano ukupno 35 manifestacija, u koje su bile uključene posebno mlade osobe.